

Nr 131

Av herr Wörnberg m. fl., om viss ändring i lagen om nykterhetsvård.

69 § lagen om nykterhetsvård av den 27 juli 1954 har följande lydelse:

Lämnar någon alkoholhaltiga drycker åt den som honom veterligen är underkastad föreskrift enligt denna lag om avhållsamhet från bruk av sådana drycker eller är intagen å allmän vårdanstalt eller hjälper någon eljest sådan person att åtkomma dylika drycker, straffes med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

Denna bestämmelse hade sin motsvarighet i 1931 års alkoholistlag (63 § p. 1). Enligt detta lagrum var det straffbart att lämna alkoholhaltiga drycker åt person, som veterligen var ställd under övervakning eller intagen på allmän alkoholistanstalt, eller att eljest hjälpa sådan person att åtkomma dylika drycker.

När det gäller missbrukare, som icke är intagen på vårdanstalt, är det enligt nu gällande bestämmelse icke såsom tidigare tillräckligt för att laga ansvar för ifrågavarande gärning skall föreligga, att missbrukaren är ställd under övervakning. Ej heller har det någon betydelse i sammanhanget, att denne person genom åtgärd av nykterhetsnämnd enligt 18 § rusdrycksförsäljningsförordningen vägrats utminutering. För att den i 69 § lagen om nykterhetsvård beskrivna handlingen skall kunna beivras, måste det gentemot missbrukaren ha utfärdats s. k. lydadsföreskrift om fullständig avhållsamhet från alkoholhaltiga drycker, vilket endast kan ske i samband med beslut om villkorligt anstånd med tvångsintagning på vårdanstalt för alkoholmissbrukare eller vid beviljande av försökspermission från sådan.

Enligt 20 § rusdrycksförsäljningsförordningen är det visserligen förbjudet att tillhandagå den som kan antagas missbruka alkoholhaltiga drycker med anskaffande av rusdrycker såsom ombud eller på därmed jämförligt sätt, men det är däremot ej straffbart att skänka eller bjuda sprit till en missbrukare.

Ett av nykterhetsnämndernas bästa vapen mot alkoholmissbruket har varit att ställa missbrukare under övervakning. Beslut om intagning å alkoholistanstalt har många gånger bedömts som en alltför långt gående åtgärd. Av statistiken framgår att antalet beslut om övervakning varit betydligt fler än antalet beslut om intagning å vårdanstalt.

När så möjligheten tillkom att avstånga missbrukare från inköpsrätt hoppades man från nykterhetsnämndernas sida att effektivt kunna hindra missbrukare att skaffa alkoholhaltiga drycker.

Vartefter tiden gått och mindre nogräknade personer upptäckt uppmjukningen i ansvarsbestämmelserna har dock såväl övervakningen som avstängningen förlorat i värde som effektivt vapen mot såväl langare som andra mindre ansvarskännande personer. Det har således varit mycket svårt att bevisa att överlåtna alkoholhaltiga drycker ej endast varit skänkta eller bjudna, liksom det måste anses vara mycket stötande, att personer som ej själva får inköpa alkoholhaltiga drycker ändå får bjudas utan straffpåföljd.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring av 69 § lagen om nykterhetsvård att straffpåföljd föreligger även i de fall då någon lämnar alkoholhaltiga drycker åt den som är ställd under övervakning enligt ovannämnda lags 15 § eller genom nykterhetsnämnds åtgärd vägrats utminuterung enligt 18 § rusdrycksförsäljningsförordningen, samt att vederbörande utskott utarbetar erforderlig författningstext.

Stockholm den 25 januari 1960

Erik Wärnberg

Tage Johansson

Lars Larsson